



Biuletyn Polonistyczny

26.02.2026

Data wydarzenia: 21.10.2026 - 24.10.2026

Polski Romantyzm. Konstelacje transnarodowe

Typ wydarzenia: Konferencja

Miejscowość: Frankfurt am Main

Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Niemieckie Muzeum Romantyzmu oraz Niemiecki Instytut Spraw Polskich zapraszają do udziału w międzynarodowej konferencji „Polski Romantyzm. Konstelacje transnarodowe”, która odbędzie się w dniach 21–24 października 2026 r. w Niemieckim Muzeum Romantyzmu we Frankfurcie nad Menem.

Romantyzm był kluczową epoką w historii polskiej kultury, a jego wpływ na naszą literaturę, sztuki plastyczne czy teatr jest zauważalny do dzisiaj. Nie bez powodu pierwszą połowę XIX stulecia i dominujące wówczas idee romantyczne uważa się za decydujące, niemal paradygmatyczne dla polskiej tożsamości kulturowej. Romantyczne kanony patronujące malarstwu, muzyce i literaturze miały i nadal mają właściwość kształtowania szeroko definiowanej „polskości” i ciągle wpływają (także poprzez politycznie motywowaną ideologizację) na budowanie zarówno wizerunku własnego Polaków, jak i utrwalanie stereotypu postrzegania nas w Europie i poza nią. Nierzadko jednak ten ugruntowany obraz „Polaka – wiecznego romantyka” napotyka na sprzeciw, chęć odcięcia się od szablonowego wizerunku, pytania o to, czy jest on dziś jeszcze zasadny i potrzebny. Choć debaty na temat polskiego romantyzmu trwały i trwać będą, wzbudzając aprobatę bądź kontrowersje, to ranga epoki, jej historycznego i kulturowego znaczenia dla Polski są niepodważalne.

Latem 2027 roku Niemieckie Muzeum Romantyzmu we Frankfurcie nad Menem zaprezentuje wystawę „Duchy wolności. Polski romantyzm i jego dziedzictwo”, przygotowywaną przez międzynarodowy zespół powołany przez Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Niemiecki Instytut Spraw Polskich oraz Niemieckie Muzeum Romantyzmu. Ekspozycja ma pokazać międzynarodowemu odbiorcy najbardziej charakterystyczne cechy polskiego romantyzmu, ale przede wszystkim umiejscowić go w kontekstach europejskich – głównie romantyzmu niemieckiego.

tematykę z akademicką perspektywą widzenia polskiego romantyzmu, ze szczególnym uwzględnieniem jego ponadnarodowych wymiarów. Zasadniczym celem proponowanego spotkania ma być próba rekontekstualizacji polskiego

romantyzmu w międzynarodowych dyskursach naukowym i artystycznym na temat odniesień, wpływów, zależności bądź współistnienia i wzajemnego oświeclania się polskich i obcych idei filozoficznych, wydarzeń historycznych, form i treści literackich, plastycznych i muzycznych. Szczególnie interesuje nas formacyjny dla polskiego romantyzmu związek z kulturą niemiecką, jej literaturą i filozofią, przejawiający się w różnych obszarach nauki i sztuki, żeby wspomnieć o wpływie ludoznawczych idei Johanna Gottfrieda Herdera czy Cierpień młodego Wertera Johanna Wolfganga Goethego na myśl i twórczość Adama Mickiewicza i innych polskich romantyków. Proponujemy także sięgnięcie do szerzej postrzeganych kodów i „kontekstów odniesienia” (niem. Anlehnungskontext, Niklas Luhmann), a nawet „kontekstów odrzucenia” – istotnych dla rozwoju niezależnego polskiego romantyzmu.

Mamy nadzieję, że przyjęcie w dyskursie konferencyjnym perspektywy porównawczej pozwoli na pokazanie nie tylko analogii, zależności, tradycji, ale też indywidualności, samodzielności i nowoczesności polskiego romantyzmu. Rozbiory Polski i związane z nimi panowanie obcych mocarstw czy hegemonia kulturowa, bezpieczeństwa narodu, wieloetniczna i wielowyznaniowa sytuacja demograficzna w podzielonej Rzeczypospolitej Obojga Narodów, doświadczenie emigracji, pragnienie zachowania ciągłości kulturowej – wszystkie te procesy, zjawiska i konkretne sytuacje historyczne czy społeczne miały decydujący wpływ na specyfikę polskiego romantyzmu. Dlatego też nie da się mówić o znaczeniu historii i kultury Polski pierwszej połowy XIX wieku bez nieustannych odwołań do jej międzynarodowego i międzykulturowego uwikłania, wychodzenia poza perspektywę zakładającą homogeniczność kultury narodowej.

Szczegółowe informacje o wydarzeniu znajdują się w załączonym poniżej pliku.

Adres: Niemieckie Muzeum Romantyzmu we Frankfurcie nad Menem

Data zgłaszania prelegentów: 15.03.2026

Do pobrania:

- CFP_Romanticism_Conference_ENG-1.pdf
- CFP_Konferencja_Romantyzm_PL-1.pdf

Linki:

- <https://www.ossolineum.pl/wydarzenia/polski-romantyzm-konstelacje-transnarodowe/>

Słowa kluczowe: romantyzm